

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Bulv. Regula Ferdinand 21.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat)

Sürgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELO FIZETES

BEKÖZELÉS ÉS VIDEKEN:

Egyes évre 600 Lei
Fél évre 300 Lei
Negyed évre 150 Lei
Havonta 50 Lei

Előfizetők díjazás szerint.
Még'olienik naponta reggeli.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Beuoregiben 50 baniva
több.

A korrupcióról

erről a mindig aktuális problémáról adott ki könyvet egy híres jogtudós és megállapította, hogy ahol a közhatalom gyakorlása meglazul, korrupció izmosodik ott rendszerré. A civilizáció végeredményben a lehetőségek korlátozását jelenti és szellemesen bizonyítja be, hogy a bibliai kortól egészen a Panama csatornáig mindig ott volt panama. Rómában Cato panamázott és Brutus negyvenyolc százalékra pénzeket adott kölcsön. Egyik legnagyobb angol államférfiura, Baconra 28 esetben bizonyították rá, hogy megvesztegették. A középkori nagy vagyonok keletkezése megett ott áll a korrupció, de ott van a munkás Amerikában is, ahol ahol Gould és Astor nagy vagyonait nemcsak kizsákmanóválsból, de panamából szerezték. Roosvelt maga állapítja meg, hogy Newyork törvényhatóságának egyharmada megvesztegethető. És panama végeredményében a fedezet nélküli bankjegy kibocsátása is, amikor még mindig rányomják: „törvényes ércpénzre becsérélhető.”

Szelid vigasztalás ez csupán, melyet nem enyhít az a megállapítás, hogy a korrupciótól nem óv meg a legdemokratikusabb alkotmány sem. A gazdasági élet erkölcsi tünete ez, erkölcsi megnyilatkozása, második természete a panama. A gazdasági élet megszűlője az egyedüli biztosíték a korrupció ellen. Egy szétromlott, bizonytalan élefeltételek között tengődő gazdasági rendszer mellett természetesen a korrupció megszűnik egyéni akciók elszigetelt megnyilatkozása lenni, de egyedüli rendszerré lesz a rendszertelenségben — és így fojtja meg önmagát. Bizonyos ugyanis, hogy a rendszerré vált korrupció folytán egyformán megvesztegetett és egyformán megvesztegető lesz mindenkiből és így végeredményében a panama címen kiadott összegek felemészítik egymást. Így jönnek azután a panamistákra rá, hogy számukra is olcsóbb — panama nélkül éljenek.

Az egyéni panamázások ellen nincs orvosság — hiacsak utólagosan, — de van a rendszer ellen, melyet a gazdasági élet fejlődése, a civilizáció fojtja meg: a jó vasút, a termelési lehetőségek megteremtése s az ebbe kapcsolódó közigazgatási rend. Addig azonban vigasztaljuk magunkat azzal, hogy panama mindig is lesz, a míg a mai társadalmi rend az „erkölcsre” a bizza — önmaga áttartásán — a panama leküzdését. A „nagy régi és új” emlékeztet

s eifelejt, hogy akkor sem volt különkül. Az idő csak a „nagy panamák” emlékét őrizte meg, de elhalványította rendszert, mely

mindig ott kísérté azt a világot, mely az erkölcsre háritotta, mit maga nem tudott, nem mert megcsinálni.

Anglia érdeklődik a Kelet iránt.

(A Fabian Society tárgyalásai. — Az angol— orosz közlekedés. — A szeparatista kérdés megoldása.)

Londonból táviratozzák: Az Observer közli, hogy mielőtt Oroszország szovjetkormányának jogszerinti elismerésében meg egyezés volna várható, bizonyos problémákat még meg kell vitatni. A jelenlegi és a legutóbbi angol kormány orosz politikája között az egyetlen különbség az, hogy a jelenlegi hajlandó Denikin és Wrangel második hadviselésével kapcsolatban Angliának Oroszországgal szembeni kötelezettségeit elismerni. A jelenlegi angol kormány amennyiben szóba kerülne a kormánytartozások hajlandó az orosz-angol tartozások kölcsönös törlesztését elfogadni.

Budapestről táviratozzák: Peidl Gyula szociáldemokrata képviselőt és dr. Vámbéry Rusztemet az angol Fabian Society meghívta, hogy a kelet európai helyzet megbeszélése céljából mielőbb utazzanak Londonba. A társaság ve-

zetől közüli hárman miniszteri állást töltenek be a Macdonald kabinetben.

Macdonald megoldja a szeparatista kérdést.

Londonból táviratozzák: Macdonald miniszterelnök ma áttanulmányozta Clyve főkonzul jelentését a pfalzi helyzetről. A kérdésben részletes eszmecsere várható London és Páris között. Az angol miniszterelnöknek az a benyomása, hogy Pfalzban a békét könnyen helyreállíthatnák, ha a franciák megvonják a támogatást a szeparatistáktól és ezzel elősegítik, hogy a törvényes helyi hatóságok végezzék a közigazgatást. Hír szerint a szeparatisták súlyos pénzbírsággal sújtják azokat a helyi hivatalnokokat, akik Clyvet követőik tájékoztatták a helyzetéről.

Párisból táviratozzák: Poincaré miniszterelnök vasárnap tárgyalta Yaspár belga külügyminiszterrel, aki tegnap érkezett Párisba. Vasárnap este Poincarénál vacsora volt, amelyen Yaspáron

kivül Benes cseliszlovák külügyminiszter is résztvett. Yaspár utazása előzetes bejelentés nélkül történt és Brüsszelben élénk feltűnést váltott ki. Ugy hírlik, hogy a ruhrvidéki közigazgatási kérdésekről tárgyaltak. Valószínű azonban, hogy az általános diplomáciai helyzetet is megbeszéltek.

A Temps az olasz—jugoszláv szerződésről.

Párisból táviratozzák: A Temps írja, hogy nem lehet hirtelt adni azoknak a híreknek, amelyek szerint az olasz—jugoszláv szerződés titkos klauzulákat tartalmaz. Azt azonban megállapítja, hogy éppen a szerződés következtében Jugoszláviának ezentul szabad keze van Bulgáriával szemben. A szerződés közvetlenül magában foglalja Olaszországnak azt az ígérését, amely szerint nem fogja bátorítani a magyarokat arra, hogy ismét a németekben keressenek maguknak szövetségeseket és nem fogják bátorítani a Németországhoz való csatlakozás ausztriai hívelt sem. Olaszország a szerződésben bizonyosságát adja annak, hogy nem törekszik hegemoniát gyakorolni a Balkánon. Ezeknek az engedményeknek ellenértéke, hogy Olaszország sokkal nagyobb szabadságot nyer más területeken való fellépésre, mert

Kétágu sip.

Írta: Dr. Mezey Zsigmond.

A szinestollu, kiváló zeneesztétikus könyve nemrégiben ezzel a címmel jelent meg Bécsben, magyar és német nyelven. A mű eredeti szépsége nagy feltűnést keltettek és a külföldi sajtó a legnagyobb elismeréssel emlékszik meg róla. Egyik legszebb fejezetét itt adjuk. Címe: „A természet szimfóniája”. (A szerk.)

Böcklin Csöndlovagja, amint lágy ritmusban vágat a fenyvesek mély renetegén át: maga a megelevenedett, élő, sejtelmes-pürhán ülő csönd.

A természet egészen a suhanó ritmusé, a daloló csöndé, a zenévé vált emberi léleké.

Aeolhárfa a természet, zenei instrumentum, amelynek hangjait lelkünk legtitkosabb hangjain csöndülnek meg.

Patak csacsogását csak hallgatás szelímesen: és szelímesen

sellők ezüsthangja simogatja. Erdők sűrűjét kell kilesniük: és érzékeinket szatirok és mimfák pajkos szerzője fonja be. A nagy, méla mezőn a páni sip groteszk hája árad a déli óra tikkasztó hevében. És hőszi tengeri viharok idején ma is félelmes a zenéje a tritónok bömbölésének.

Hol lágyan sutog, hol lázdon dühbörög: a természet szimfóniája.

Gigászi ütőhangszer a viharos ég: és zengésének sziklarengető erején megborad az alpesti vándorlelke. De frissítő motívum: a vihar követő záporosó polifóniája. A dinamika ezer változata: a szél. És nincs hangszerelés, amely híven adná a falevelek titokzatosan zsongó suttogását a tikkadt déli csöndben. A tavaszi szellő oly lágyan simítja végig a kéjesen meghajló fűszálak puha bársonyját, mint ifjú szűz finom, törékeny uja egy óriás hárfa dallamosan közöngő hangjait. És a száguldó szélvész süvöltése: csúcsa a ritmus és a dinamika egybefonódásának.

A szél, szelímesen simogatja és

rejtelmesen zsong-bong a természet öle.

És dalol a lég.

Milliárd zümmögő motívum mondhatatlan varázsa száll rá az erdő szélén megpihenő vándornak meleg nyári est illatán ittasult lelkére.

Frissen kaszált széna jó szagára édesen zümmögő méhek folyama ömlik ki a fák odvaiból. És dalol a birta és rozs zöld tengere: a szoprán a ticsők éles cipelegése, az altot a darazsak tömör böngése adja. A kórusból frissen, üdén ragyog ki a pacirta és a fiúrkoloraturája. Zenekari aláfestés: a patak csobogása, meg kis, smaragd színű bókák brekegése és a hamuszínű fénylő csillogását millió rovar zümmögő rovar motívuma tetézi. Oh, milyen csodás polifónia! Milyen elhaló morandók hosszan elhangzó orgonapontokon! Milyen éteri finomságok!

Ilyen sejtelmes csengés-böngés, légies káprázat a szilfidek kőcségek szelímesen szelímesen

Jugoszlávia oldaláról már semmi sem nyugtalanítja. Ez a szabadság vonatkozik nemcsak a tengeri, hanem a szárazföldi kérdésekre is.

Olaszország tengeri nagyhatalom — írja a Temps, — de keleti partjait az olasz-jugoszláv szerződés csak részlegesen védi meg.

Aldunai Államok gazdasági szövetsége.

(Román—bolgár—jugoszláv—magyar gazdasági unió szükségsege. — Olaszország szerepe az Alduna életében.)

Budapestről jelentik: Az az általános áramlás, amely Európában új gazdasági és államközi átszoportosulásokat hoz létre, mindenképp szükségessé teszi, hogy a dunamenti államok is megértsék egymásra utaltságuk jelentőségét és a legkomolyabb megfontolás alá vegyék a már Portoforosóban felvetődött gazdasági unió kérdését. Az eredeti terv szerint való kivétel, tehát az összes ideszámított államok gazdasági konföderációja az időközben módosult viszonyok következtében nem valósítható már meg. Csehszlovákia Franciaország elé épített hidat magán át Oroszország felé és így érdekeit az orosz birodalom területein keresztül kíséri meg érvényesíteni a Keleten. Ennek a kísérletnek egyéb ként olyan mélyen gyökerező politikai momentumai is vannak, amik miatt a kisananti egysége megbomlottnak tekinthető, különösen Románia részéről, ahol igen fontos külpolitikát gondol okoz a készülő nagy szláv blokk kiegyensúlyozásának kérdése. Ezen a ponton vált újra aktuálissá az a másodsorban született terv, amely

egy forró nyaréji álom csábos érzékisége.

Beuntünk mindig a környezet, a vidék hangulata dabol és hantunk színe, ereje a napfény csillogása. Az alföld végtelen melódiája egyhangu melankóliává törpi a hegyvidék szűk völgyeiben. A költő lírája mélyebb, ábrándosabb, hallgatag erdők mélyén, ahol csak önmagának dalol. És vidám, ujjongó tavaszi mámorunkat méla, borongó hangulat váltja fel ősszel.

A természet szimfóniájának légi és hullámzásai: transzcendentális magasságok éteri tisztaságába: Istenhez száll fel. Mélyen megragadó a zenéje a szénaillatos estre szálló holdfénynek. A békés, nyaraimas, idilli képbe groteszk vonások vegyülnek: manók tipegése, tűngérek lebegése és kecskelábu faunok ugrándozása. Vagy nézünk, egyedülletünk fonséges magá nyában, égignyuló hegycsúcson, a napfélkeltét! Ez az istentisztelet legmegkapóbb formája! Valóság-gal is térdre rokkaszt a hatalmas benyomások ereje: az óriás nap-támyér fenyegető kiemelkedése a remegő éjszakából a firmamentum alján, a lila, vörös, rózsaszínű és kék szírek egybeolvadó orgái közpette. Térdre esünk és mély áhitattal szívjuk magunkba a természet isteni akkordjainak illatát!

szerint az aldunamenti államok alkossanak gazdasági uniót, de esetleg szövetségi egységet is az alakuló szükséghez mérten.

A megvalósulást most Románia sürgeti annyira, amennyire a még fennálló kisananti-köteték rá lehetőséget adnak. Állandó tárgyalások vannak folyamatban egy részt Bulgária, másrészt Magyarország között azzal a céllal, hogy az unió együttműködési alapját megállapíthassák. Az előfeltételek legfontosabbja körül vitáznak már komoly ellentétek.

Az alakuló eseményről egyébként teljesen tájékozott helyről a következők szerint informáltak munkatársunkat:

— Minden politikai és gazdasági helyi kérdésen felül áll az aldunai gazdasági konföderáció megteremtésének szükségsege. Ez a ma már kézen fekvő szükség kiterjed épp úgy a hatalmi lehetőségekre, mint a gazdasági előnyök biztosítására és egyformán érdeke Romániának, Bulgáriának, Jugoszláviának és Magyarországnak, mint ahogy az említett államok uniójáról lehet csupán szó a mai helyzet alakulásának következtében. Meg kell szereznie ennek az uniónak a kereskedelmi kizárólagosságot a Dunán, mert Középeurópában nagyon soká nem fog kifejlődni olyan arányu piac, amely felvehesse a nyugati nemzetek forszírozott termelvényét és így az egész kontinens gazdasága a Balkánt és a Közel-Keletet fogja elárasztani piacra szánt produkumaival. Viszont úgy a Balkánra, mint a Közel-Keletre vezető legtermészetesebb és legolcsóbb közlekedési út a Duna: a négy ország szerepe tehát nyilvánvaló.

— Az előkészületek a Konföderáció megteremtésére mindenütt folynak. Románia politikailag is ki mélyíteni igyekszik jövő viszonyát Bulgáriával. A négy állam gazdasági szövetsége — amint ezt a lefolyt és folyó tárgyalások és elhangzott hivatalos nyilatkozatok reméltetik — bizonyosnak tekinthető tehát.

— Olaszország a legnagyobb agilitással dolgozik azon, hogy a szövetség létrejőjön. Feltétlen támogatását jelentette be az unió tőrekvéseihez, amellyel ellemsúlyozva látja a franciák blokkoló körtfogyó mozgulatait. Ezzel szemben igen éles ellentállást fejt ki a máskeuralmi frakció, különösen Jugoszláviában, de meg lehet állapítani, hogy nem fog érvényesülni az ellenkező befolyás.

Sport.

— A chamonixi téli olimpiád. Zürichből táviratozzák: A párisi olimpiással kapcsolatos chamonixi téli olimpiádon az 5000 méteres gyorskorcsolyázásban 1. Thunberg (Finnország) 8 p. 39 mp. Az első végigvezette a távot, 39 induló, 500 méteres gyorskorcsolyázásban 1. Jewtraw (Amerika) 44 mp. Meglepetés! 10.000 méteres gyorskorcsolyázóversenyben 1. Skutrab (Finnország) 18 p. 8 mp., 2. Thunberg (Finnország) 18 p. 8.7 mp., 3. Larsen (Norvégia) 18 p. 12 mp. A négy gyorsasági verseny együttes osztályozásban 1. Thunberg 9 és fél ponttal, 2. Larsen ugyancsak 9 és fél ponttal 3. Skutrab 11, 4. Ström 17 ponttal. Nemzetek szerint 1. Finnország 48 és fél, 2. Norvégia 39, 3. Északamerikai Egyesült Államok 11, 4. Svédország 1 ponttal.

— A katolikus főgimnázium torna és vívóestélye. Vasárnap tartotta meg a katolikus főgimnázium ifjúsága Strifler Ferenc tanár vezetése mellett az első torna- és vívóestélyt az új tornateremben nagyszámu szülő és érdeklődő jelenlétében. Az egyes számok végzetével felzúgó tapsvihar jelezte a közönség tetszését. A kilenc számból álló műsor a IIIc. leányosztály fabotgyakorlataival kezdődött. Majd kezdő törvívók (Strifler Ferenc tanítványai) mutatnak be olasz iskolát. Ezt az alsóosztályos fiúk és lányok szertornája követte, akik ribstolon (bordással) mutattak be igen egészséges gyakorlatokat. Ismét vívószám következett, kezdő lányok mutattak be töriskolát. A VIIa. osztály mintacsapata (Szalay Károly csapatvezető, Major, Beer, Boros, Márky, Aszlán, Kovács, Kun, Unger, Somogyi, Adler E.) mutatta be ezután a magas korláton a legsikerültebb számot. A korlátsapat az iskolakereten kívül is nagy sikerrel szerepelne. A haladó fiúk és lányok kardvívó iskoláján kívül Neidenbach Emil tanár első éves tanítványai értek el nagy sikert a japánbirkózásban (Djudó). Különösen Szalay (VIIa.) nyerte meg a közönség tetszését. A legutolsó szám a tornagula volt, amelyben több mint 100 tornász szerepelt. A nagy siker Strifler Ferenc intézeti tornatanár érdeme, aki fáradtságot és időt nem kímélve, buzgólkodott a siker érdekében.

— Hockeymérkőzés és korcsolyaverseny. Budapestről táviratozzák: A jég hockey vándorúli körmérkőzések során, amelyet a Csáky-díjért vivnak a benevezett csapatok, tegnap a Kassai Athletikai Club jég hockey csapata 6:1 arányban vereséget szenvedett a MAC. kombinált jég hockey csapatától. A kassaiak gólyát Korschelt ütötte. A mérkőzések további fordulójában a BBTE. csapatától Kassa 3:2 arányban szenvedett vereséget. A kassai gólokat Korschelt és Burtovszky II. lötték. Az FTC. csapatától 2:1 arányban kapott ki a kassai csapat. A gólt ismét Korschelt szerezte. A Budapesti Korcsolyázó Egyesülettel 7:1 arányban kapott ki Kassa. A Csáky-díj mérkőzéseinek végeredménye: 1. Budapesti Korcsolyázó Egyesület, 2. MAC., 3. FTC., 4. BBTE., 5. Kassa. A mérkőzések keretében megtartott gyors- és műkorcsolyázó versenyek eredménye: 500 méteren: 1. Wingener (Stockholm) 48.8 mp., 2. Pollacek (Bécs), 3. Briggel (Klagenfurt). A magyarok közül Korenek mutatkozott legjobbnak, de csak a hetedik helyezést ért el. A női műkorcsolyázásban 1. Thiel

(Bécs), 2. Schilling (Bécs), 3. Hecht (Budapest.) A férfi műkorcsolyázásban 1. Jáross (Budapest.)

— A bécsi sibajoktság. Bécsből táviratozzák: A sibajoktságban győztes Boldstein (Bécs) lett 18.854 ponttal, 2. Rucker (Graz.)

A bíróságok decentralizálása.

Temesvár négy járásbíróságot kap.

(Saját tudósítónktól.) Bucures-ti értesítéseink szerint az igazságügyminisztériumban törvényjavaslat készült, mely a bíróságok decentralizálását célozza.

Illetékes helyen szerzett információk szerint Oravica és Nagy szentmiklós is törvényszéket kap, Temesváron pedig négy járásbíróságot állítanak fel. Az egyik a Temesvárhoz tartozó községek ügyeit fogja intézni, egy a Belváros és Mehala, egy a József- és Erzsébetváros, egy pedig a Gyár város részére létesül.

Az új beosztást a lakosság bizonyára örömmel veszi majd tudomásul, de kérdés, mit szólnak hozzá az ügyvédek, akik eddig egy épületben láttak el az ügyeket. Kérdés azonban az is, hogy hol akarja az igazságügyminiszter az új bíróságokat elhelyezni, ha nem emeltet külön e célra megfelelő épületeket?

Lefoglalt szakasz.

(Első osztályos utasok hely nélkül.)

(Panaszos levél.) Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Nem hozakodom elő új dolgokkal, de azt hiszem, ez még nem ok arra, hogy egyáltalában hallgassunk róla.

Tegnapelőtt a reggeli vonattal Temesvárra akartam utazni és mivel tudtam, hogy a második osztály mindig túl van zsúfolva, inkább első osztályu jegyet váltottam. Összesen körülbelül nyolc-tizen váltottunk első osztályu jegyet és így kitérésom volt rá, hogy legalább leülhetek. Felszállásra csongettek és nyugodtan haladtam az első osztály felé. Hosszas keresgélés után ráakadtunk az egyedüli elsőosztályos kocsi-ra, amely azonban meglepetésünkre le volt zárva. Interventáltunk az állomásfőnöknél és megtudtuk, hogy az egyedüli kocsi egy CFR. felügyelő számára van fentartva (egy egész vagon egy embernek!) és abba nem szabad beszállni. Míg mi az állomásfőnöknél jártunk a többi utas már rég beszállt. A második osztályban már állóhely sem volt és így elsőosztályu jeggyel állhatunk a harmadosztály folyosóján.

Most már csak arra vagyok kíváncsi, hogy ilyenek után kivált elsőosztályu jegyet, hogy a harmadosztályu kocsi-ban állhasson. En nem, az bizonyos. Kérve sokra nem közeledés, maradok iradás üsztelettel

Egy régi Közönségi írója

Papp György temetése.

(Az elhunyt tanár végzettsége.)

(Saját tudósítónktól.) A tragikus véget ért aradi lyceumi tanár temetése szombaton délután 2 óra körül történt meg a gör. kath. templomból. A gyászszertartást a helyi, belső gör. kath. esperes végezte két lelkes asszisztálása mellett. A gyászmise válaszokat a román g. kel, tanító és papneveldő intézet énekklara adta meg Lipovanu tanár vezetésével. A résztvevő közönség teljesen megtöltötte a templom hajóját és a karzatokat. A templom körül az állami és román kath. lyceumok növendékei állottak sorfalat. A gyászszertartás végével a celebráló esperes mélyen megható beszédet mondott, utána Crisan Ascanius lyceumi igazgató méltatta az elhunyt tanár tanítását, a nevelés és tudomány terén kifejtett munkáját. Azután dr. Robu János Arad város polgármestere a volt tanítványok nevében búcsúztatta el a kiváló tanárt, majd Popoviciu Demeter igazgató az elemi iskolai tanítói kar nevében búcsúzott el a megboldogulttól. Ezután tanártársai fölemelték a koporsót s a gyász kocsira téve a menet megindult a felső temetőbe az örök nyugalom helyére. Az egész uton az énekklar gyászadalokat énekelt. Mélyen megható jelenet volt midőn a menet a megboldogult lakása elé érve megállott s a lelkes újból búcsúszókat mondott, mire az énekklar adott megható választ. A szertartás öt óra után ért véget.

Újabb összeütközés.

Egy személyvonat katasztrófája
Chisineu (Kisjenőn.)

(Saját tudósítónktól.) Szombati este csak véletlen szerencsének tudható be, hogy a chisineui (Kisjenői) vasútállomás személyzetének könnyelműsége révén nem történt katasztrófális vonatösszeütközés. Aradról Nagyváradra induló személyvonat este nyolc órakor eddig ismeretlen okból más foglalt vágányra került és beleszaladt egy ott veszteglő vaggonsorba. A személyvonat mozdonya megrongálódott, több teherkocsi összetört és kisklótt. Szerencsére az összeütközés az állomás közelében történt és a személyvonat már reduskált sebességgel futott.

A vonat utasai között rémületes pánik keletkezett. Az összeütközés pillanatában ágyudörgészerű robbanás hallatszott és az utasok ijedt kiáltásokkal ugráltak ki a kocsikból. Többen rémületülködésben azt hitték, hogy a Körös hidja szakadt le. Az utasok egy része kisebb horzsolások árán menekült meg az összeütközésből. A kisjenői állomásról telefonon kértek Aradról segélymozdonyt és a vonat csak hét órai késéssel folytathatta útját. Szigorú vizsgálat indult meg, hogy az összeütközésért kit terhel a felelősség.

Három milliós az aradi bukás.

(Mit mond Klein Sándorné? — Ma távirat jött a férjétől. Egy károsult nyilatkozata.)

(Saját tudósítónktól.) A közvéleményt élénken foglalkoztatja Klein Sándor bukott aradi bórnyereskedő három milliós fizetési képessége. A bucsurestit hitelezők nevében Aradra érkezett nagykereskedők dr. Szalay Vilmos aradi ügyvédet bízták meg képviselőjükkel, dr. Popovici Sever vagyongondnok ma délután Vass aradi bórkereskedővel, mint szakértővel, kiment Klein Sándor Moise Nicoara (Petőfl. uccai) fizetésbe és az aktíváról részletes és pontos leírást készített. Vass bórkereskedő végérvényesen kétszáz ötvenhét ezer lej értéknek becsülte a Klein Sándor raktárában talált árukat, amiket a vagyongondnok látott. A fizetési képtelen bórkereskedő a céghivatalba történt bejelentés szerint 2 millió 452.752.50 lejjel tartozik váltókölcsönös hitelezőinek, a kézzizálogos hitelezők pedig 727.000 lej hitelt nyújtottak Kleinnek.

A Közlöny munkatársa fenekereszte Klein Sándor Bockó-ucca 9. sz. alatt lakó feleségét, aki urának előéletéről, fizetéseiről és hirtelen eltávozásáról a következőket mondotta:

— Ugy hiszem nem is várja tőlem azt, hogy szomorú helyzetben lévő uramról elítélőleg nyilatkozzam. Lehet, hogy férjem könnyelmű ember volt, de szerintem rossz szándék semmi esetre sem vezette. A hitelezők belekergették az adósságba, amelyből nem tudott kilábalni. Uram kölcsönizleteiről nem volt tudomásom. Férjem rendkívül figyelmes ember, aki nem akart a kellemetlen helyzetével engem szomorítani. Sohase közölte velem, hogy ennyire eladósodott és ez okozta a szerencsétlenségét, mert nem tudtam a könnyelműségétől megóvni.

— Az uram nem szokott meg. Nincs is miért megszöknie, hiszen bünyválti feljelentést nem tettek ellenem. Elutazása előtt elbúcsúzott tőlem és csak annyit mondott, hogy üzleti ügyekben tíz napra Magyarországra utazik. Arról nincs tudomásom, hogy amerikai utlevél volna férjem birtokában és nem is tudom elhinni, hogy engem és két éves gyermekemet minden komoly ok nélkül végleg el tudna hagyni. Január 19-1 keltezéssel Budapestről levelet kaptam tőle, amelyben azt írja, hogy néhány nap múlva visszatér Aradra. Ma kaptam tőle egy táviratot, amelyet meg is mutathatok. Romaterme (?) községből Magyarországról érkezett a távirat a következő tartalommal: „Ansi-mat és Dodikamat csokolja Sanytok.” Én mindennap várom az uramat és remélem, hogy a napokban visszatér Aradra.

Munkatársunk felkereste Klein Sándor legnagyobb aradi kézzizálo

gos hitelezőjét, Gardos Lajos, a Pallas bankház egyik tulajdonosát, aki arra vonatkozólag, hogy a kézzizálogon kívül milyen erkölcsi alapra adtak hitelt Kleinnek és hogy a kézzizálogok elárverezéséből kiegyenlítették követeléseiket a következőket mondotta:

— Klein Sándort egyik tulajdonostársam nemcsak, hogy jól ismerte, hanem jó barátságban is volt vele. Ez volt az erkölcsi alap, amire kézzizálog mellett kétszázharmincegy ezer lej hitelt adtunk a felelősnek. Az eladott kézzizálogokból nem egyenlítettük ki magunkat, mert időközben a bórárak jelentékenyen estek, azonkívül Klein Sándor nekünk sokkal rosszabb minőségű bórárut adott át, mint amilyent ígért. Nemcsak rosszabb minőségű árut adott, hanem megtörtént, hogy egyes kádakban mennyiség tekintetében is sokkal kevesebb volt. Jóhiszeműleg adtuk kölcsönt Klein Sándornak, azonban bukásával nagy anyagi károsítást szenvedtünk.

Orvos-bál Aradon.

(A szezon egyik legsikerültebb táncestélye.)

(Saját tudósítónktól.) Karnevál herceg hódolónak hatalmas táborába léptek a komoly aradi orvosok is, akik szombaton este fényes és nagyszerűen sikerült bál keretében áldoztak a diadalmasan uralkodó farsang hercegének. Az orvosbálon, amely kétségtelenül a báli szezon legkiemelkedőbb eseménye volt, Aradváros elite közönsége volt jelen. Dömötör László mérnök művészi ízléssel díszítette fel a Központi szálló nagytermét zöld girlandokkal, színes szallagokkal és érdekes orvosi karrikatura rajzokkal. A hangulatossá varázsolt bálteremben, a jelenvolt nagyszámú előkelő közönség, cigányzenekar és katonazenekar hangjal mellett pajzán jókedvvel járta a modern táncokat virradásig. Mint érdekességet említhetjük meg, hogy az utolsó orvosbál 43 évvel ezelőtt volt Aradon.

Az orvosbálon jelenvolt hölgyek névsorát a rendezőség a következőképpen állította össze: dr. Robu Jánosné, Manu tábornokné, dr. Angel Istvánné, dr. Cucu Varzulné, Pausesi Miklósné, dr. Löwinger Miksáné, dr. Memete Demeterné, dr. Germán Jozsef, Fejér Gáborné, Stern Gyuláné, Stauber Józsefné, dr. Stauber Andorné, dr. Pascutiú Silviusné, Laczay Endréné, dr. Schmitt Jánosné, dr. Korányi Barnáné, dr. Schreiber Vilmosné, dr. Lukács Jenőné, Vulpe Józsefné, dr. Dohány Sándorné, dr. Popovici Dávidné, dr. Székely Károlyné, dr. Rónai Sándorné, dr.

Kilényi Albertné, Porcsolt Jenőné, Halpern Miksáné, Rajz Jenőné, dr. Vörös Eászkóné, Vörös Ernőné (Nagylak), özv. dr. Mann Adolfné, dr. Windholz Béláné, dr. Kardos Gézáné, dr. Singer Lajosné, Cukor Jánosné, báró Neuman Alfrédné, Kuttu Alfrédné, dr. Olasz Pálné, dr. Török Dezsőné, dr. Kilényi Zoltánné, dr. Fuchs Albertné, Horovitz Tiborné, Schulhoff Andorné, Roth Zsigmondné, Fülöp Béláné, dr. Brasch Aladárné, dr. Mandl Lipótné, dr. Kabdebó Györgyné, dr. Kugel Edéné, dr. Keppich Jankáné, dr. Sáfó Miksáné, Lengyel Lőrincné, dr. Krepi Jánosné, dr. Magyar Sámuelné, Karton Aladárné, dr. Petz Lipótné (Ujarad), Kaufmann Lajosné, dr. Sorbán Jenőné, Kornis Mártonné, Bársony Andorné, Bustin Sándorné, Leipnicker Salamonné, dr. Müller Vendelné, dr. Popovics Etelné, Domán Sándorné, Guttmann Oszkárné, dr. Szalay Vilmosné, dr. Werner Miklósné (Pankota), Rosenberg Árhurné, Kaim Imréné, Spitz Izidorné, Szegő Flórisné, Stern Lipótné, özv. Steinitzer Józsefné, Vajda Bertalané, Dömötör Lászlóné, Berecz Jánosné, Szegő Manóné, Kepes Józsefné, Altmann Ernőné, Kubelkáné Vas Anna, Georgescu Kapitányné, Martinescu főhadnagy, né, Eichorn Mórné, Havas Zsigmondné, Neuwelt Pálné, dr. Molnár Oszkárné, Weiszberger Gusztávné, Fenyő Jenőné, Geller Izidorné, özv. Zászló Mózesné, Weisz Józsefné (Pankota), Glück Ignácné, Holländer Emilné, Revici Leóné, Omescu Cornélné, Steiner Józsefné, Weinberger Kálmáné, özv. Hauser Mórné, Mihalkamné, Stafciu Jánosné, Gardescu Kapitányné, Sebestyén Edéné, Lázár Simonné, Moskovitz Mórné, Szimányi Izsóné, Farkas Áronné, dr. Buch Józsefné (Nadlac), Medvecky S.-né, Medvecky Györgyné, Rimbas Romulusné, Kiss Lajosné, Földes Endréné, Scheibstock Károlyné, Stankov Béláné, Schwartz Józsefné, Ingusz Izidorné, Balogh Edüti.

Leányok: Demian Baba, Farkas Lily, Szende Annus, Lengyel Boriska, Kenders Magda, Werner Mady (Pankota), Scheiner Márta, Burdan Viorika (Inen), Lázár Médy, Karácsonyi Juci, Ehrenwald Lili (Radna), Büchler Manca, Telcs Lili (Makó), Medvecky Margit, Löwinger Dusi, Karton Nusci, Leipnicker Maca, Kálmán Zsófia (Déva), Keppich Lili, Revici Blanchette, Morgenstern Irma, Máté Mici, Sorbán Anci, Denetriad Georgetta és Claudia, Jancovics Janka, Weisz Klári (Pankota), Zászló Katica és Biri, Halpern Irma (Dobra), Schwartz Klári, Stankov Vladislava, Stern Elza és Olga, Stern Magda, Schmidt Lenci, Klein Jolán, Szegő Klári, Motorca Delia, Moskovitz Böské, Kiss Anci, Pesan Tilda, Halpern Juci és még számszám.

Beszélgetés Horváth Micivel.

Aradon eljtsza a Pompadour címszerepét. — Márciusban Budapestre megy és Fedák helyét tölti be a Pompadourban.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi színházbajáró közönség a színház bájos primadonnájának Horváth Micinek bucsuzása alkalmával bizonyosságát adta annak, hogy meny nyite szívébe férközött a művész. Amikor meghallotta a közönség, hogy Horváth Mici Budapestre szerződött, örült kedvencének sikerén, de sajnálta, hogy elvesztette legértékesebb színészét. A művész ma Aradra érkezett és amikor lakásán felkerestük, tapasztaltuk, hogy még szebb mint amikor elment. Megkértük, hogy mondjon el valamit élményeiről.

— Mit mondjak? Tudja mit, azt fogom kezdeni, amivel mándek, amikor Pestről jön, a drámasággal.

Azt mondanom sem kell, hogy a tetőfokon áll a drágaság. A leg egyszerűbb kalap 400.000, egy egyszerű szinpádi cipő 600.000 korona. Nem gondolja, hogy elég a példákhoz. De tudja mit tapasztaltam? Olyan szép élet talán sohasem volt, mint most. Szegénységet alig lehet látni. Az emberek dolgoznak, küzdenek és szaladnak szórakozni.

— Mondjon valamit a pesti színházokról?

A színházak? Tulajdonképpen négy színház megy jól: a Nemzeti, az Opera, Fővárosi és Király. Róm sok kabaré van, dacára annak, hogy néliányat betiltottak. Aránylag minden színház meglehetősen megy. Ellenben nagyon érdekes, hogy a prózákra rossz idő jár, egyik a másik után bukik meg.

— Mondjon valamit magáról is, művész.

— Nagyon sokat tanultam Pesten. Különbent ezt majd a Pompadourban fogja tapasztalni. Előre elárulhatom, hogy szenzációs a darab. A toalettjeim ugyanazok a modellek lesznek, mint amilyenben Fedák játszott.

Valami pesti színházi eseményt?

— Nagyon érdekes ügy a Somlay affér. A Magyar színházban a Vörös malom ment Somlayval. A harmadik képnél annyira felizzatta egy világosító szemtelenkedés, hogy azonnal otthagya a darabot. A szerepet egy éppen ott levő segédszínész vette át. Somlay pedig a Balaion melé utazott, ahol — mint mondja — vendéglőt nyit. A színészetéről, állítólag végképp lemondott.

— Még valamit jövő terveiről.

— Nincsenek. Nem merek tervezni, mert ha az ember álmai nem válnak be, annál fájóbb a csalódás. Annyi már biztos, hogy március elején visszamegyek Pestre. Fedák Zsazsa ugyanis Amerikába megy és a Fővárosi igazgatója Tapolcay vendégszereplésre szerződött a Pompadour címszerepére. Egyéb tervem nincs.

Mivel közeledett a színházi előadás ideje és sejtettük, hogy a bájos művész meg akarja nézni Aradon is a Vörös malom előadását, megköszöntük az intervjút és elbucsuztunk. A lépcsőn még

hallottuk csengő hangját, amiért a Pompadour egyik ariáját énekelte. (m. r.)

A fajvédők Cegléden.

(Az ébredő vezérek egy népgyűlésén.)

Budapestről táviratozzák: A fajvédők tegnap Cegléden nagy népgyűlést tartottak. Lendvai István a szociálistákat és a zsidókat támadta. Eckhardt Tibor azt hangoztatta beszédében, hogy a gazdasági kérdéseknek kell uralni a magyar politikát, nem pedig az uccai szónoklatok intézményének. Az egészséges keresztény politikához cselekedetekre van szükség. Kiss Menyhért azt hangoztatta, hogy a zsidók kezén öt millió hold föld van amit el kell venni tőlük. Zsirkay János beszéde után Prónay emelkedett szólásra és vissza emlékezett különítményének szegedi elindulásáról. Ő és különítménye a kommunista gyalázat akarták megbosszúlni. Héjjas Iván beszédében a következőket jelentette ki:

— A francia kommün bukása után Galliét tábortok 14 ezer embert végeztetett ki. Én kiadtam a parancsot. Amit tettem, azt megtettem. A legnagyobb támadások között is odakiáltom, hogy én adtam ki a parancsot, de Isten és ember előtt vállalom érte a felelősséget. Engem agyonlővetni lehet, de sárba és piszokba fullasztani sohasem.

Dr. Ulain Ferenc nem beszélhetett a gyűlésen, mert nem volt felvéve a tárgysorozatba. A népgyűlés után következett ötven terítékes lakomán azonban felszóllalt Ulain is és főleg gazdasági kérdéseket feszegetett.

Irodalom, művészet

* Aradi színházi műsor. Kedden: Vörös malom, színjáték. B. bérlet. Szerdán: Vörös malom, színjáték. C. bérlet. Csütörtökön: Vörös malom, színjáték. A. bérlet. Pénteken: Hajduk hadnagya, operette-repriz. B. bérlet. Szombaton: Hajduk hadnagya, operette. C. bérlet.

* Aradi újságírók jelmezestélye február 2-án a Központi szálló nagytermében.

* Timisoarai újságírók jelmezestélye február hó eisején.

* Az aradi színház hírei. Az idei szezon legnagyobb slágere, Molnár Ferencnek Vörös malomja, még csupán a hét első felében marad műsoron rendez helyárok mellett és bérletben. A Vörös malom műsorától való lekerülése után hosszú időn át pihenni fog, nehéztéchnikai beállításai miatt. A közönség azért igen jól teszi, ha még ezt a három napot felhasználja és megnézi a darabot.

— Előadás a nyugdíjas színeszek javára. Vasárnap délelőtt 11 órakor az aradi színház műsoros délelőttöt rendez az Aradon élő nyugdíjas színészek javára. A matiné jövedelme teljes egészében a nyugdíjasoké lesz és hihetőleg senki sem fog elzárkózni, hogy az előadás megtekintésével a nemes célt gyarapítsa. A műsor a legkiválóbb lesz, mert a társulat elsőrendű tagjai és értékes műkedvelők vesznek benne részt. — *Leiadat*

hadnagya. A hét operette-reprize Rajna-Czobor Hajduk hadnagya darabja, mely évek előtt a legnagyobb sikert aratott operetek közé tartozott. Az aradi színház nagy körültekintéssel készül a reprizre és az énekes személyzet legjobbjai vesznek részt benne. A főszerepeket Balogh Böske, Halász Ica, Fászkerty Maca, Tompa Béla, Selmeczy, Ekecs és Darvas Ernő játsszák.

Molnár: Vörös malom 90. — Iaj KELET hírlapirodában, Arad

Házasság 1924-ben.

(Hozzászólások.)

Ez alkalommal egy anya levelét közöljük, aki igen érdekes megfigyeléseit mondja el:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Ön legutóbbi h. lapjában érdekesnek mondja két ismeretlen nő vitáját, amikor a konzervatív gondolkodás, a szabadabbal két vitába. Engedje meg, hogy én harmadik legyen e vitában, hisz eddig „anya” még úgy sem szólalt fel. Szükségesnek tartom megjegyezni, hogy nem vagyok konzervatív és kis leányomnak ki alig múlt 16 éves igaz, jó barátja vagyok. Velem beszél meg minden ügyét, baját, nekem mesél el intimen mindent kis társáról és bizony sokszor gondolkodom azon, hogyan tudnak emberek, — nem ilyen „szabadok”, — de ilyen izléstelenek lenni.

Igaz van a kis menyasszonynak, tudjon egy leány beszélni a táncról, zenéről, művészekről és művészetéről, de a modora, a viselkedése amellett legyen imom és uri. Ne tegeződjék minden második fiatalemberrel aki alig két hónapja van Aradon? És itt megállok, mert én az anyja, szomorodott szívvel mondom, hogy itt nem az a 17 éves leány, hanem az anyja a hibás és hogy meg ne feledkezzem róluik, a fiatalembereik, akiknek csak az ilyen leányok tetszenek.

Tapasztalatból tudom, hogy az ilyen leányok mulatnak mindenütt a legjobban és őket veszik körül.

Már most azt kérdelem, Ontól kedves Dolgotomé, mégis hogyan neveljen a mai világban az ember egy leányt szigorú konzervatív elvek alapján? Mert olyan fiatalember, mint az Ön két fivére, ma fehérholós számba megy. És, hogy a házassághoz is hozzászóljak mint főként, arról csak annyit mondhatok, hogy nehéz ma a helyzet, mert igaz van annak az 5000 lejes hivatásnak, — nem lehet abból megélni. A kölcsönös szeretet, szerelem és becsülés mellett ott a kenyér kérdése is. Az a család, aki ma fevesebből megél, az nem él, hanem nyomorog. Ipari pályára kell menni érettségig tett uraim, mert ott a jövő, a megélhetés. Tisztelettel: Egy anya.

* Aradi újságírók jelmezestélye február 2-án a Központi szálló nagytermében.

Aradon.

(Gemosy Béláné jelmezestélye.)

Gemosy Béláné aradi táncmesternő növendékeit szombaton jólsikerült jelmezestélyt rendeztek a Fehér Kereszt nagytermében. A bálterem csapongó jókedvtől és vidám kacagástól volt hangos a Gemosy növendékek jelmezestélyén és a tarka jelmezeseik a legjobb hangulatban a kora reggeli órákig járták a táncokat. A jelmezesek névsorát a rendezőség a következőképpen állította össze: Szerey Márta tiroli fiú, Bogdanovics Olga apród, Mikla Ilonka apród, Jäger Lóci angyal, Reményi Hajni ördög, Lukács Böske apacs, Bálint Gizzi zsóki, Karczagi Lili dominó, Nagy Böske apacs fiú, Marosán Ivanci kéményseprő, Roth Margit ördög, Hrabovszky Manyi paprikajancsi, Kuzman Flóra suszterinas, Ballajthy Béláné hollandi nő, Ballajthy Györgyné orosz nő, Schneider Vilma biedermeier, Barthamesz Annuska hollandi nő, Freier Juliska ördög, Mátér Rózi harlekin, Székely René pattogatott kukorica, Freifeld Rózi és Ilus matróz, Laczkó Flóri virágáros leány, Zimmermann Vilma harlekin, Kulni Kató spanyol cigány, Grogott Elza dominó, Szántay Böske japán nő, Ujvári Irénke csillagkirálynő, Kriffler Hil da hindu hercegnő, Mikosz Matild paprikajancsi, Kuhl Mariska kis fiú, Kuhl Annus estélyi ruhá, Kriffler nővérek, Schill Annuska székely leány, Radó Henrik pap, Fodor Elvira francia figura, Tóth Idus, Fika Mariska cigány, L'zicsin Gizzi cigány, Dobos Ilus spanyol fiú, Knapp Gizzi amor, Gazdag Rózi legyező, Rézer Marry orosz nő, Rézer Böske hollandi nő, Brinzei Erzsé francia nő, Dörncz Ilus, Guthier Teri, Tóth Józsefné, Szucsics Marry spanyol cigány, Pakitár Olga spanyol fiú, Baier Ilus hollandi, Philipp Rózi, Mersentbach nővérek, Kozma Tilla, Winkler Teri ördög, Kvitkovszky Gizzi pattogatott kukorica, Heisler Stefi és Rózi apród, Balogh Józsefné pierott, Farkas Vilma amor, Farkas Lujza spanyol nő, Fellegi Ella bajazzó, Török Károly uras kocsis Ujlacsi Imre jász, Sztrányi Mikály dominó, Szeredi Gyula jász, Fábrián János pierott, Szeredy Zoltán pierott, Gemosy Kálmán gummi ember, Kuzmann József mésszáros, Badiovics László gólya, Székely Imre jász, Pantián István harlekin, Weig Gyula jász, Parányi Károly jász, Gazdag Antal Esherceg, Barik Mikály és János gigerli, Tiszta István bohóc, Nicora Kornél jász, Deutsch Károly gigerli, Buzás Lajos öreg ur, Konez Nándor cukrász, Krisán János apacs, Schull Béla és József apacs, Halász Kálmán apacs, Picó Sándor dominó és még számosan.

Az Acsev. átvétele.

(Koromzay Frigyes vezérigazgató nyilatkozata.)

(Saját tudósítónktól.) Az Acsev. átvételére vonatkozó feltételek megtárgyalására Bucurestiben volt Acsev. bizottság ma délelőtt érkezett vissza Aradra. A tárgyalások két órán át folytak, amelyekben résztvett a kormány elnökéről Railán igazgató, Pretorian CFR. vezérigazgató, Mereuta kereskedelmi igazgató, Riteanu ügyvéd. Eleinte Antonescu közgazgatási bíró és szakemberek, az Acsev. részéről Koromzay Frigyes vezérigazgató, Gellényi Ernő vezérigazgató helyettes, dr. Veksov Gáza és dr. Issekutz István a társulat ügyészei vettek részt. Munkatársunk felkereste Koromzay Frigyes vezérigazgatót, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A tárgyalás a legelőzékenyebb módokban folyt. Összesen hét ülés volt, amelynek folyamán a legtöbb kérdésre nézve megegyezés jött létre. A legfőbb fontosságú kérdések azonban, egyenlőre a fizetendő bérösszeg nagysága, valamint a fizetések módja és egyéb ezekkel összefüggő pénzügyi kérdések egyelőre függőben maradtak, amennyiben a kormánybizottság állást nem foglaltatott, mert a döntést a pénzügyi kormány tartotta fenn magának, arra az időre, amikor az Acsev. részvényeknek elosztását egy vertifikáló bizottság hivatalosan megállapítja. A konvenció tervezet már meg van állapítva, úgy, hogy csak a számok irandók be. A bizottság Cosmovici Sándor mérnök vezérfelügyelő vezetésével január 30-án érkezik Aradra, ahol a részvényfarsaság az összes szükséges adatokat rendelkezésére fogja bocsátani. A bizottság jelentést tesz a pénzügyi kormánynak, amely a jelentés áttanulmányozása után fogja a vasút igazgatóságával közölni álláspontját. Az igazgatóság ekkor közgyűlést fog összehívni, jelentést tesz a kormány álláspontjáról.

Tulbuzgó ellenőr.

(„Rendőrség ne sétáljon ingyen a vasuton.”)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség érdekes ügyben tett feljelentést egy tulbuzgó vasúti hivatalnok ellen. A brassói és a nagyszaberni hadbíróskától két előállítási rendelet érkezett az aradi államrendőrséghez, a melyek szerint Rosenfeld Miklós és Mihál István katonaszökevényeket sürgősen rendőri fedezettel Nagyszabernébe illetőleg Brassóba kell elszállítani, a 28-án tartandó hadbíróskági tárgyalásra. A rendőrség 26-án kapta meg a távirati rendelkezést és azonnal intézkedett a két fiatalember előállítására, a kiket még aznap két rendőrrel együtt elindítottak. A rendőrök fel voltak szerelve a legszükségesebb iratokkal, amelyekkel igazolták megbízatásukat és azt, hogy díjtalanul utazhatnak a két katonaszökevényvel. Soborsinig minden akadály nélkül ment az utazás, a soborsinai állomáson azonban egy,

Daschel György nevű ellenőr leszállásra kényszerítette a köteleseiket teljesítő rendőröket és a katonaszökevényeket azzal, hogy a rendőrség ne sétáljon ingyen a vasuton. A két rendőr legerélyesebb tiltakozására sem sikerült a tulbuzgó ellenőr véleményét megváltoztatni és dacára annak, hogy az ingyenes utazásra jogosító okmányokat felmutatták, kijelentette, hogy addig nem hajlandó a vonatot továbbindítani, amíg le nem szállanak. A négy ember kénytelen

volt a vonatot elhagyni és részben gyalog, kocsival, vagy tehervonaton ma délelőtt visszajutottak Aradra. Természetesen az ellenőr akadékoskodása miatt a mai hadbíróskági tárgyalásra a két katonaszökevényt nem lehetett előállítani. A rendőrségen jegyzőkönyvet vettek föl az esetről és Daschel György a tulbuzgó vasúti alkalmazott ellen jelentést tettek a belügyminiszternek, a CFR vezérigazgatóságának és a katonai hatóságoknak.

Vasárnap temették Lenint.

Az ünnepélyes szertartás. A tanács kongresszus gyászulése.

Moszkvából táviratozzák: A Dom Sojusz felé, amelynek oszlop csarnokában volt felravezetve Lenin, éjjelnappal tartott a zárandó ülés. A ravatal két oldalán négy katonai és a kommunista párt négy tagja tartott díszőrséget, akiket öt percnél váltottak fel mások, hogy megadják a végtisztességet a halottnak. Amikor a külföldi sajtó tudósítói a koporsóhoz jutottak, Trockij felesége, Litvinov és két munkás állt a ravatal mellett. Lenin felesége és huga ugyiszólván sohasem mozdult el a koporsó mellett. Gyászruhájuk a lehető legegyszerűbb szövetből, hosszúságú, orosz parasztesztima volt a lábukon. Akkor díszőrséget álltak a ravatalnál, piros szegélyű, fekete karzalagot viseltek.

Vasárnap reggelig maradt ravatalon a koporsó. Vasárnap délelőtt tíz órakor lezárták a fedelét. Mivel a bomlás alkalmával néhány szert eltávolították, a balzsamozás hatása alig terjedhet egy évnél tovább. A Szent Sziidonus a népbiztosok tanácsának elnökéhez, Kalininhez, a következő táviratot intézte:

— Tudjuk, hogy a nép nagyon szerette Lenint. Nagy halottak az élők gondolkodásán és érzésén évszázadokon át uralkodnak. Lgyen örök emlékezet és örök béke osztályrésze az ő súlyosan megpróbált jó keresztényi lelkeknek.

Lenin agyát tudományosan megvizsgálták. Súlyja 1340 gram. Az orvosok kiszámították, hogy a betegség következtében, körülbelül száz gram súlyu anyagok távoztak el az agyból. Sok erősen bomorodott, hullámvonal látható az agyon, ami Lenin rendkívül nagy intellektusára vall. A halál közvetlen oka agyvérzés volt, a halál maga azonban fájdalom nélkül következett be, mert nyomorban eszméletlenség támadt.

A balti flotta matrózainak öt száza azt kérte a parancsnokoktól, hogy a temetés napján úgy áldozzanak Lenin emlékének, hogy még egyszer lehessenek a katonai hűség esküit.

Moszkvából táviratozzák: Lenin temetése vasárnap nagy gyász pompával több százezer főből álló tömeg részvételével ment végbe.

Az országos gyász jeléül hétfőn egész Oroszországban munkaszünet volt.

Moszkvából táviratozzák: Lenin halála miatt szombaton este a moszkvai nagyszínházban tanácskongresszusi gyászulést tartottak. Lenin özvegye Sinovjevra támaszkodva a szónoki emelvényre lépett. Beszéde az egész Házban leirhatatlan hatást keltett. A gyászulésen végörvényesen kimondták, hogy Petrográdot Leningrádnak keresztelik.

A vasárnapi temetésen a tisztelgő felvonulások délelőtt tíz órától két óráig tartottak. Két óra kör a szovjet birodalom egész területén sortűzek dördültek el, az összes gyárak szirénái tisztelgő bugásokat adtak, a vonatok öt percre megállottak, a táviró és a rádió üzemek szüneteltek, a dróttalan telefon utján pedig gyászindulókat játszottak összes felfűző állomásba. A ravatal előtt több mint egy millió ember vonult el. A vörös téren óriási mauzoleum építésén dolgoznak, mert ebben fogják végleg elhelyezni Lenin holttestét, amit hónapokon keresztül kiállítanak. Hónapok múlva azután külön erre a célra épült krematoriumban elégetik és a Kreml falában helyezik el a hamvakat tartalmazó urnát.

Az elhalasztott vizsgák

(Bonyolultnak az aradi kat. gimnázium téleli vizsgái körül.)

(Saját tudósítónktól.) Az aradi katolikus főgimnázium vizsgálatai nem kezdődtek meg a mai nappal, amint azt tervezték, mert Fischer Aladár a főgimnázium igazgatója elutazott Bucurestibe és kérte az illetékes állami iskolák igazgatóit, hogy vegyék tudomásul a vizsgák elhalasztását. Az igazgató főképpen a vizsgák díjainak kérdésében utazott a fővárosba. A jelenlegi felfogás mellett ugyanis a főgimnázium vizsgái annyi ideig elhúzódhatnak, hogy a sok napidíjjal a vizsgáztatások költségei tetemesen megnövekednének, amit a szülők nagy többsége ismét csak nem tudna fedezni. Egyben a katolikus főgimnázium igazgatója érvényt kíván szerezni a magánintézetek vizsgáztatására vonatkozó szabályzat alap pontjának is, amely szerint ha megfelelő növendéklétszámot mutat fel egy magánintézet igazgatósága

és azt kívánja, akkor az intézet helyiségeiben kell a vizsgákat tartani. A vizsgákra vonatkozó kérdések csak akkor fognak teljesen tisztázódni, ha Fischer igazgató Bucurestiből hazaérkezik. Az igazgató hazaérkezése szerda, csütörtökre várható.

HIREK.

A saerb községek átadása.

(Eddig öt község került Romániához. — A román bizottság panasza az adóbehajtások miatt.)

A román-jugoszláv határmegállapítás az előre megállapított program szerint a legnagyobb rendben folyik. A Romániának ítélt községek közül eddigelé Nagykomlós, Kecsa, Csenej, Ujvár és Pusztin's községeket adták át. Mindkét részről szigorúan alkalmazkodnak a múlt év november 24-én létrejött egyezséghez, a részletkérdéseket illetőleg pedig a két delegáció zsombolyai határozatához és szigorúan ennek az intencióinak megfelelően járnak el. Román részről eddigelé mindössze egy ízben emelték panaszt az egyezség megsértése címén. A román hatóságok ugyanis kifogásolták, hogy a jugoszláv pénzügyi közegok behajtották az 1923 december 31-ikéig szóló adókat, holott — szerintük — az egyezség azt mondja, hogy november 24-ike után tilos a követeléseket behajtani. A saerb delegáció csakhamar felvilágosította a román bizottságot a tévedésről és kifejtette, hogy az egyezmény kérdéses pontja csupán új adók kivételéről intézkedik és csak új adók kiadását tiltja meg, a régebbi megállapított követelések beszedését azonban nem érinti, így a saerb pénzügyi közegok korrektül jártak el.

— Ünnepeken bezárik az aradi korcsmákat. Dr. Robu János aradi főpolgármester figyelemreméltó javaslatot tett ma a városi tanácsnak. Javaslataiban elmondotta, hogy Aradon feltűnően terjed az alkoholizmus. Ünnepeken és vasárnapokon véres korcsmai verekedések zavarják a nap hangulatát és igen gyakran embereket és családokat tesz tönkre és kerget nyomorba az alkohol. Egy szabályrendelet elkészítését indítványozta a főpolgármester, amely kimondja, hogy a korcsmák ünnep- és vasárnap zárva tartandók. A javaslat általános helyeslésre talált a tanács tagjai körében és elhatározták, hogy a szabályrendeletet sürgősen életbeléptetik.

— Házkutatások amerikai követségeknél. Párisból táviratozzák: A Newyork Herald jelenti, hogy Hughes külügyi államtitkár bocsánatot kért a washingtoni magyar követtől, mert a követségi attasé lakásán alkoholt után kutattak. Különben az attasé lakásán a kutatás alkalmával semmit sem találtak. A lengyel követség titkárnál is tartottak házkutatást, akinek lakásán is alkoholt. A titkár ezzel kapcsolatosan a lengyel kormány visszajutva Amerikából.

Az orosz emigránsok Szovjetország elismerése ellen.

(A Közlöny párisi tudósítójától.)

A Franciaországban élő orosz emigráns-táborban nagy felháborodást keltett, hogy immár az összes arant-hatalmak elismerni készülnek az orosz szovjetkormányt. Eppen ezért a következő felhívásban tiltakoznak Szovjetország elismerése ellen:

— Mivel a rémuralom az orosz népet szabad véleménynyilvánításától megfosztotta, a több mint két millió főnyi orosz emigráció jogának és kötelességének tartja, hogy ismételt köszönetét fejezze ki az Északamerikai Egyesült Államok elnökének, Coolidge-nak, aki Szovjetország elismerését visszautasította és egyuttal tiltakozzon az ellen, hogy egyes idegen kormányok az orosz szovjeturalmat elismerjék. Az emigránsok Oroszországból érkezett hiteles értesít

— A bejelentések ellenőrzése. A Közlöny munkatársa ma beszélgetést folytatott dr. Filotti Zamfir rendőrprefektussal, aki elmondotta, hogy a rendőrség megbízottai már napok óta folytatják házról-házra járva a legerélyesebb ellenőrzést. Csak most derült ki, hogy az ellenőrzések mennyire el vannak Aradon hanyagolva a közönség nemtörődömsége miatt, hogy csaknem minden házban történtek kihágások a bejelentési kötelezettség elhanyagolása miatt. Nagyon sok ember költözött el Aradról, sokan repatriáltatták magukat, sokan Amerikába vándoroltak ki és ezeknek legnagyobb részét nem jelentették ki a népesedési hivatalnál. Az ellenőrzés a legszigorúbban folytatódik és csak annak befejezése után lehet tiszta képet kapni Arad város lakosságáról.

— Felhívás aradi szállótulajdonosokhoz. Az aradi államrendőrség felhívja az összes aradi szállótulajdonosokat vagy azok megbízottait, hogy január 30-án jelentkezzenek a népesedési hivatalnál a szükséges nyomtatványok megszerzése céljából.

— Timisoarai újságírók jelmezes estélye február 16. elsején.

— Aradi újságírók jelmezes estélye február 2-án a Központi szálló nagyszobájában.

— Jelmezek Faludi Károly színésznél Arad, Strada Misloc (Közép-ucca) 22. szám.

— „Jeunesse“ leányruhasalon a legizlésebben készít tánciskolai ruhákat és jelmezeket. Bul. Gen. Dragalina 16. (Apponyi-körút 8.) I. em.

— Alma Moodie néven új hegedűcsillag tűnt fel és járja be a világot. Mint értesülünk, a fiatal ausztráliai hegedűművész nő világkörútján február közepén Aradon is fog hangversenyezni.

— Révay Lexikon XVI. előjegyzés, üzl. könyvek, dossiék. Kerpelnél.

— A cselédbejelentések. Az államrendőrség cselédügyszótálya figyelmezteti az érdekelteket, hogy a cselédbejelentésénél fel kell mutatni a régi cselédkönyvet, vagy illetőségi, személyazonossági bizonyítványt, a cselédtartó igazolását, hogy mióta szolgál és menni a fizetése a bejelentendő háztartási alkalmazottnak a munkájának bizonyítványát.

lések alapján kijelenthetők, hogy az orosz nép és majdan az orosz nemzeti kormány ellenséges aktusnak kényszerült tekinteni minden ilyen elismerést. Az igazi nemzeti Oroszország titelmentlenül várja a szabadulás óráját. A jelen pillanatban figyelme Franciaország és Amerika felé irányul, mivel ezek az államok eddig következetesek maradtak. Ez a két állam az első pillanattól kezdve felismerte, hogy a szovjet nem egyenlő Oroszországgal.

A tiltakozás végén az aláírók — többek között Gurko, Schebako, Semenoff és Grigori Trubetzkoi herceg, stb. — bejelentik, hogy az orosz nép most készül új ajándékot készíteni, nemzeti kormány fog alakulni, amely nem ismer sem gyűlöletet, sem bosszút.

— Pályázatok a negyedik aradi mozira. Arad város vezetősége, mint ismeretes, nyilvános pályázatot hirdetett a negyedik aradi mozira, amelyet a Maros partján építenének fel. Az új mozi kizárólag az enyhébb évszakokban tartana előadást és eredetileg ezerkétszáz férőhelyre tervezték. A nyilvános pályázat ma járt le és a benyújtott ajánlatokat ma bontotta fel a városi gazdasági szék. Számos zárt pályázat érkezett, amelyek nagy része előnyös feltételeket tartalmaz a város szempontjából. A gazdasági szék mai ülésén felülvizsgálta a pályázatokat és a legelőnyösebb ajánlattevő feltételeit előterjeszti a városi tanácsnak.

— A Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület február 29-én és március 1-én a Városi színházban műkedvelők közreműködésével nagyszabású művészestélyt rendez. Részleteket a művészestélyre vonatkozólag időnkint fogunk közölni.

— A debreceni választás. Budapestről táviratozzák: A debreceni harmadik választókerületben, amely eddig Jánossy Zoltáné volt, akinek a mandátumát tudvalevően megsemmisítették, ma új választás volt. Az eredmény még nem ismeretes. A mandátumért Haendl Vilmos egyetemi tanár, keresztény ellenzéki, Magos György pártunkivüli ellenzéki és dr. Nagy Vince függetlenségi Kossuth-párti programmal küzdöttek egymás ellen.

— Elkészült aradi utlevelek. Az aradi államrendőrség utlevélosztályán a következők vehetik át utleveleiket: Csatlós András, Fóthy Zoltán, Odry Zoltán, Kovács Istvánné és Weiszberger Lipót. A következők utlevélkérvényeiket férfi bekegyezési okirattal egészítsék ki: Sima Antalné, Csatlós Andrásné és Lefkovits Árminné. Amerikai utlevélét Mairovitz Imre átveheti.

— Elfogott ékszerlovaj. Tegnap éjszaka a Parisien Grill új timisoarai mulatóhelyen a detektívek igazolására szólítottak fel egy férfit, aki ékszereket kínált a mulatóhely vendégeinek megvételre. Az igazolásnál kiderült, hogy az illető Stoia Demeter körözött tolvaj, aki amikor be akarták kísélni, megszökött, de hosszú hajsza után sikerült elfogni.

— Évtizedek egész sora mulott el azóta, mióta minden okos ember Brázay sósborszeszt használ egészsége megóvására, ifjúsága megőrzésére. Mindenütt kapható.

Döntés a magyar kölcsönügyben.

(Elsőmultak az akadályok.)

Budapestről táviratozzák: Bethlen István gróf miniszterelnök a ma déli órákra összehívott sajtókonferencián kijelentette, hogy a magyar kölcsön feltételeit két pontban foglalhatja össze. Az egyik feltétel volt hogy Magyarország szemben tisztáztassék a reparáció kérdése. A másik feltétel a kisantant államai állították fel, akik maguk között kívánták tisztázni a reparációs tartozások összegét. A londoni tárgyalások eredményei közül kiemelkedőnek először, hogy a kisantant eljuttatta azt az állítást, hogy Magyarország évi tízmilliónál nagyobb megterhelhetést is elbírna, másodsor rendeztetett a gyors amortizáció terhének elhárítása, harmadszor teljesen tisztáztattott, hogy mi értendő béketerhek alatt.

Párisból táviratozzák: A jóvátételi bizottságot kedden délután öt órára hívták össze a magyar kölcsön tárgyalása céljából. Minthogy különösen Anglia szorgalmazza a jóvátételi bizottság gyors határozatát, elvárják, hogy a bizottság haladéktalanul dönt. Az angol bankárok a magyar kölcsönügyben előzetes értekezletet tartottak.

Rehabilitált köztisztviselő.

(Előléptették az aradi pénzügyi adminisztrátort.)

(Saját tudósítónktól.) Méltó elégtételt kapott Arad városának egyik magasrangú vezető tisztviselője, Petrescu Ilie, az aradi pénzügyigazgatóság adminisztrátorát kinevezték a legmagasabb igazgatói rang fokozatba, elsőosztályú adminisztrátori címmel és jelleggel. Az adminisztrátor ellen a közelmúltban valóságos hajszát indítottak névtelen följelentések útján, amelyeknek alapján meg is indították ellene a vizsgálatot. A miniszterium egy megbízottja folytatta le ellene a vizsgálatot, amelynek folyamán az összes érdekelteket kihallgatták. A vallomások jelentékeny többsége az adminisztrátor mellett szólott és ennek következményeképpen teljesen rehabilitálták az aradi pénzügyigazgatóságnak ezt a kitünő vezetőjét. A följelentések teljesen alaptalanoknak bizonyultak, sőt a vizsgálat során a miniszterium csak arról győződött meg, hogy ez a szolgálatkövetelő vezetőállásban levő köztisztviselő ki valóan tölti be tisztét.

Mindenkor a legteljesebb harmóniában tudta kezelni a hozzá forduló felek ügyeit az állam érdekeit. Mindenki, aki csak érintkezett Petrescu adminisztrátorral arról szerzedhetett meggyőződést, hogy a nagytudású és munkabíró igazgató a legnagyobb szeretettel kezelte a köz ügyeit és minden ténykedésében a köz érdekének megvédése vezetett. Az előléptéssel bizonyosságát adta a kormány, hogy nemcsak teljesen tisztán, ismeri Petrescu Ilie működését, hanem értékesnek, amelyet csak magasabb rangfokozatba való előléptéssel lehet honorálni.

— Kifizetik a jegyzők elmaradt illetményeit. Dr. Lazar Agoston, Aradvármegye alispánja szerdára értekezletre hívta össze Aradmegye összes főszolgabíróit, akikkel közgazgatási ügyekben fog értekezést tartani és ismertetni fogja velük álláspontját a közgazgatás vezetésének kérdésében. A főszolgabíróknak az értekezleten fogja átadni azt a kiutaló végzést, amellyel az aradmegyei jegyzők három hónap óta elmaradt illetményét utalja ki egyszerre. Az értekezletet bankett fogja követni, hogy a megve járásainak vezetőivel a fehér asztal mellett is megismerkedjen az alispán. Csütörtökre pedig a megye állategészségügyi bizottságát hívták össze tanácskozásra.

— Bethlen visszaérkezett Budapestre. Budapestről táviratozzák: Gróf Bethlen István miniszterelnök és Kállay Tibor pénzügyminiszter ma reggel hat órakor Párisból visszaérkeztek Budapestre. Bécsben dr. Massirevich Szilárd magyar követ és dr. Angyán Béla sajtófőnök referáltak az átutazó kormányférfiaknak. Ma délelőttre a budapesti sajtó képviselői hivatalosak voltak a miniszterelnökhöz, aki tájékoztatta a lapok főszerkesztőit a kölcsönügy állásáról. Daruváry Géza külügyminiszter ma délelőtt ismét elfoglalta hivatalát.

— Eljegyzések. Gutzjahr Erzsébetet eljegyezte dr. Gertyenyi Steiner Ferenc.

Werner Rózsikát Beliu (Bél) eljegyezte Werner Jakab Beliu (Bél.) (Minden külön értesítés helyett.)

— A gyorsvonaton meggyilkolt kereskedő. A Közlöny a napokban jelentette, hogy a bucuresti-timisoarai gyorsvonaton gyilkosság történt. Akkor annak a gyanúnak adtunk kifejezést, hogy a meggyilkolt azonos Wiesenthal N. Smile bucurestii kereskedővel, kinek 100 ezer lej volt, mert vásárra utazott, hogy ökröket vásároljon. Rokonai hosszabb időn át nem kaptak semmi értesítést Wiesenthaltól és ebből következtettek a nyomozó hatóságok arra, hogy Wiesenthal a gyilkosság áldozata. A csernahévi csendőrség, amelynek állomásán a gyilkosságot felfedezték, megállapította, hogy a meggyilkolt tényleg azonos Wiesenthalal. A nyomozást a tettesek után erélyesen folytatják.

— Husmérgezés kolbásztól. Ma délelőtt a timisoarai Uri-ucca 12. szám alatt Márki és Bartha gépgyárában hirtelen rosszul lett egy Russz Lipót nevű 12 éves tanonc. Megállapították, hogy a tanonc kolbászt evett és attól husmérgezést kapott. Beszállították a kórházba.

— Bérleljen Kerpelkönyvtárában.

— Cigányok kiraboltak egy cigányt. Tegnap este kilenc órakor a timisoarai Rónáczban Bócz Mihály cigányhoz beállított hat férfi és egy nő, valamennyien szintén cigányok. Revolvert fogtak Bóczra és követelték, hogy adja elő értékeit. Bócz átadott 5700 lejt, amelyet két telefonnak az eladásából szerzett. A följelentés megtételekor kijelentette, hogy a tettesek közül kettőt ismer, mert a lugosi vásár alkalmával azokkal együtt ült egy korcsmában. Az eset érdekességét növeli az a körülmény, hogy cigány cigánytól rabolt.

— Német-magyar gyorsírás és gépirás tanfolyam február 1-én kezdődik. Hodner úr előváltatásánál.

KÖZGAZDASÁG.

Negyven éves egyesület.

(A Temesvári Kereskedők-Egyesületének jubiláris közgyűlése.)

(Saját tudósítónktól.) A temesvári Kereskedők Egyesület vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta negyven éves jubileumát. Az egyesület negyvenedik rendes évi közgyűlés ünnepélyes keretek között folyt le, amely nemcsak Temesvárnak és környékének, hanem az egész Bánságnak ünnepe volt. A gyűlést Kun Richárd az egyesület elnöke nyitotta meg, aki magas színvonalú és emelkedett hangú beszédben emlékezett meg az egyesület küzdelmeiről és működéséről. — Hangsúlyozta a kereskedők politikai állásfoglalásának szükségességét és tömörülésének kívánatosságát egy közgazdasági párt keretein belül. Endre Károly, az ismert költő, az egyesület titkára lendületes előadásban az egyesület múltját ismertette. Az egyesület 1884-ben alakult meg, amelynek Tóteschi János kereskedelmi tanácsos volt az első elnöke, aki huszonnégy esztendőn keresztül vezette az egyesület ügyeit. Az egyesület alapítói közül ma már csak Wismayer Ferenc tekintélyes temesvári nagykereskedő van életben, akit Kabos Árminnal, a Bán-

ság közgazdasági életének egyik kimagasló egyéniségével együtt disztaggá választottak. Kabos a forradalom idején az egyesület elnöke volt, az egyesületet reorganizálta és az a hatalom és tekintély, amellyel az egyesület ma dicsekedhet javarészeben neki köszönhető. Kabos Ármint meleg szavakkal köszönte meg a megtiszteltetést, a mellyel az egyesület hálóját akarta leróni. Grünbaum Soma a lugosi Kereskedők Egyesületének elnöke a lugosi kereskedők üdvözlését tolmácsolta. Ezután felolvasták az aradi, a nagyvárad, a lippei és az orsovai Kereskedők egyesületének üdvözlő táviratait. Majd betérjesszítették a költségvetésről szóló jelentést, amely szerint 325.160 lej bevétel mellett 325.100 lej kiadása lesz az egyesületnek. Egyben a tagdíjakat felemelik és a segédek nélkül dolgozó kereskedők 180, a segédekkel működők 600, a nagykereskedők és iparvállalatok 1200 és a pártoló tagok 180 lej tagdíjat fognak fizetni. Végül egyhangúlag újból Kun Richárdot választották meg elnökké és megválasztották az egyesület választmányát.

Bizalmatlanság a magyar korona iránt.

Budapestről táviratozzák: Tabakövics Dusan a Devizaközpont elnöke a Közlöny budapesti tudósítójának kérésére nyilatkozott arról, hogy miképp volt lehetséges az, hogy a kölcsönről elterjedt kedvező hírek ellenére mégis bizalmatlanság nyilvánult meg a magyar koronával szemben. Szerinte a bizalmatlanság mulk természetű. A magyar korona mostani alacsony állása nem felel meg valódi vásárló erejének. A Devizaközpont a legközelebbi napok folyamán nagyobb devizakészlethez jut. A dollár felzárkósításának az az oka, hogy az utóbbi időben sok kereskedő kölcsön vett dollárjait eladta magyar koronáért, abban a reményben, hogy a dollárt később olcsóbban vásárolhatja vissza. Amikor a korona zuhanni kezdett, hatalmas kereslet támadt dollárban, ami az ár folyamat felverte.

Aradi valutaárak. (Január 28.) Francia frank 9.80, svájci frank 35, dollár 203, dinár 2.30, szokol 6, lira 565, angol font 8.50, magyar korona 0.0050, osztrák korona 0.0028.50. **Kifizetések:** Budapest külföldi 145, belföldi 215, Bécs 359, Prága 5.80, Zürich 34.75, Milano 8.70, London 8.60, Páris 9.15, Newyork 202, Belgrád 2.35.

Temesvári valutaárak. (Január 28.) Newyork 200, dollár 202, Lon-

don 850, angol font 860, Páris 9.10, francia frank 10, Prága 5.78, szokol 5.65, Milano 8.76, lira 8.70, Zürich 34.70, svájci frank 35, Belgrád külföldi 2.31, belföldi 2.26, dinár 2.23, Budapest külföldi 150, belföldi 210, magyar korona 200, Bécs 356, osztrák korona 345.

Zürichi nyitás. (Január 28.) Amsterdam 215, London 2452, Páris 26.22, Milano 25.16, Prága 16.75, Budapest 0.00205, Belgrád 6.60, **Bucuresti** 2.90, Bécs 0.008125, bélyegzett 0.008150.

Zürichi zárlat. (Január 28.) Amsterdam 215, Newyork 579.87.50, London 2457, Páris 26.35, Milano 25.17.50, Prága 16.76.25, Budapest 0.0205, Belgrád 5.60, **Bucuresti** 2.90, Bécs 0.008125.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Január 28.) **Kifizetések:** Páris 900, London 550, Newyork 202, Milano 8.84, Zürich 35, Bécs 0.002850, Prága 5.88, Budapest 0.0080. **Valuták:** Napoleon 780, léva 1.30, török lira 1.01, angol font 880, francia frank 9.60, svájci frank 35, lira 9.00f, drachma 4, dinár 2.20, dollár 201, lengyel marka 0.00028, osztrák korona 0.0028, magyar korona 0.0058, szokol 5.60.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Január 28.) Napoleon 103.000, Belgrád 363—395, Bucuresti 163—178, London 134860—147210, angol font 135160—147510, Milano 1385—1510, lira 1395—1520, Newyork 31875—34875, dollár 31975—34975

Páris 1440—1590, francia frank 1455—1605, Prága 921—10.21, Bécs 0.44.70—49.70.

Budapesti értéktőzsdezárlat.

(Január 28.) Magyar Hírel 681000, Osztrák Hírel 192000, Salgó 690000, Rima 137000, Ganz Danubius 4,650000, Kőszén 3,095000, Szlavonia 92.000, Kereskedelmi Hírel 1,550000, Schlicki 106000, Cukor 3,875.000, Csáky 29.250.

— **Pénzvilág - Rumánische Finanzwelt** a bel- és külföldi kereskedelmi és ipari élet szaklapja. Szerkesztőség Oradea-mare, Strada Jókai Mór 17.

Merénylő fegyenc.

(Halálosan megszurtt egy börtönört.)

(Saját tudósítónktól.) Szombaton este a timisoarai ügyészség fogházában egy Muszka Szilárd nevű rab, aki február 24-én szabadult volna ki hét hónapos fogházbüntetésének letöltése után, amelyre rablás miatt ítélték, holtrezegre itta magát. Muszka valahonnan rumot szerzett és azt itta meg. Derga Gyula, a fogház igazgatója értesült erről és magához hozatta a rabot, akit felelősségre vont és azt kérdezte tőle, hogy honnan szerezte az italt. Muszka azonban nem akart válaszolni és ezért az igazgató behívta Bereczky Pál őrmestert, akinek azt az utasítást adta, hogy vigye Muszkát a fegyelmi zárkába. A rab azt kérte az őrmestertől, hogy engedje meg, hogy a konyhába menjen, hogy magával vihesse a vizes vödört, mert éjszaka vízre lesz szüksége. A konyhában azonban a rab a vizes vödör helyett két hatalmas konyhakést vett magához és azokkal Bereczkyt támadt, akin több szurást ejtett. Egy szurással az őrmester fejének haloldalát hasította fel a rab, egy másikat a szívének irányzott, de azt az őrmester vastag bekecse felfogta. Ekkor akarta elkapni a kezét, de a késsel a rab eközben az egész kezét felhasította. A dulakodás zaját meghallotta az őrség és a fogház igazgatója is. Derga sietett elsőnek Bereczky segítségére és miután az őrség fegyvere töltetlen, puskatussal vágta fejbe Muszkát, aki az ütés következtében összeesett. A mentők kórházba szállították Muszkát, aki utközben a mentőkocsis összes ablakait összezúzta és még a kórház orvosai sem tudták bekötni a handabandázó embert. A rabot erre visszavitték a fogházba, ahol csak vasárnap délelőtt cserdesedett le annyira, hogy sebeit bekötözötték. Bereczkyt a lakásán ápolják, azonban felépüléséhez kevés a remény.

Aradi mozi hírek.

A forradalom fia című megrendítő filmtragédiában, amelyet kedden és szerdán vetít az Apolló, a főszerepet a magyar színművészet kiválósága, Beregi Oszkár játssza. Szilveszter, a falu tanítója áll a dráma központjában, aki nagy képzettségével felülmúlja s egy miniszter titkárja lesz. A miniszter emlékiratain dolgozik s véletlen folytán kiderül, hogy Szilveszter nem más, mint törvénytelen fia. A megbánások órái következnek s a miniszter elhatározza, hogy Szilveszter anyját, régi szerel-

mét magához veszi s Szilveszter fiának ismeri el.

A legszebb szerelem meséjét vittek filmre az Elők temetője című nagyhíatusú filmdrámában, melyet kedden, szerdán és csütörtökön mutat be az Uránia mozgószínház. A világitótorony öreg úrának szépséges leánya a kép főszereplője, akit más, megrendíthetetlen érzések fűznek a gyáros fiához: Jonethez. A gyáros váltót hamisít, de fia önfeláldozóan vállalja a sulvos bünt, megszökik a bíróság elől s a világitótoronyba menekül. Joent ellensége keresi fel, aki rendőrkézzre akarja juttatni. A fiatalok végül a tenger mélysegeiben keresik a boldogságukat.

A szerkesztésért felelősen: **KÖCSY JENŐ** felel.

Cenzurat: Dr. ROMUL MAGER.

NYILTÉR.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget.

Felhívás.

Miután ügyfelem, Klimász János megvette Feuerstein József Arad, Strada Cogalniceanu 58. szám alatti üzletét, felkérem a cég hitelezőit, hogy követeléseiket három nap alatt irodámban jelentsék be, miután ellenkező esetben követeléseik kiegyenlítve nem lesznek. 620

Dr. Zeiner Gusztáv
ügyvéd Arad, Stf. Eminescu No. 29.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon kedves rokonaink, ismerőseink, kik felejtethetetlen halottunk

Fleischer Adolf

temetésén résztvettél, ravatalára koszorút helyeztetek, részvéteket ezután is velünk szemben nyilvánítani szíveskedtek, fogadják hálás köszönetünket.

Özv. Fleischer Adolfné és családja.

325

Boldog lesz, ha nálunk vesz! Lakásberendezést, zongorát, szőnyeget stb., kedvező feltételek mellett

„VICTORIA” IRODA,

Arad, Piata Avram Iancu 16. 7461

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok

KANADA — KUBA — MEXIKO — NEW-ORLEANS — HAITI — ANTILLAK — ÉSZAKAFRIKA felé.

Felvilágosításokat nyújt:

Soc. „SARNIA”

Pasagiul Comedia, BUCUREȘTI és „RECLAMA” Ciaj.

„Rador” No. 910. 457

Bucurestibe indítunk futárt szerdán délben, megőrzéseket és CFR. bérlet kieszközlését vállaljuk. **Kelet** hírlapiroda ARAD, Strada Alexandri (Salacz-u.) I. 10012

Apró hirdetések.

Levelezés.

KÉT jóbarát, lakással rendelkező két intelligens asszony érdeklődik ismeretséget keresi. Diszkrét, bizalmas. Leveleket „Otthon” jellegével Wallinger hirdetője Arad továbbítja. 15.008

Házasság.

ROKONOM egymillió lej értékű vagyonnal rendelkező középkorú özvegy nő, megismerkedne házasság céljából egy szinte olyan koru komoly férfival, magasabbrangú tisztviselővel, szőlőbirtokos, vagy vidéki gazdálkodó birtokossal. „Vagyonos” jellegre címzett leveleket az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 584

Alkalmazás.

KÉRESKEDÉLMIT végzett intelligens fiatal ember az Aradvidéki Fatermőlő R.-T. központi irodája részére — perfekt román, magyar nyelvismerettel — felvételt írásbeli ajánlatok a céghez küldendő. 603

KÉT és négy éves fiúcskák mellé keresek a gyermek ápolásban és nevelésben jártas megbízható nőt. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 603

FIATAL SEGÉD vegyes üzlet részére, főként a textil szakmából, román, német nyelvismerettel, azonnali belépésre keresetlik. Spitzer Mór, Semlac, Jud. Arad. 595

SZAKÁCSNÖT keresünk vidékre azonnali belépéssel. Jelentkezés délután 2-től 4-ig Berkeséknél Arad, Str. Blaudusiei (Közép-ucca) 17c) 600

KINDERGÄRTNERIN die auch die körperliche Pflege der Kinder versteht wird zu zwei Buben von 2 und 4 Jahren gesucht. Adresse die Administration der Arader Közlöny. 603

FRANCIA társalgónót beszélőgyakorlatok céljából keresek. Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 616

MINDENES szakácsnő keresetlik 3 tagú családhoz vidékre. Cím Hoffmann Ottó Arad, Str. Unirel 4. 622

ELSŐRENDŰ férfi és női fehérnemű varrónő ajánlkozik házakhoz. Házon kívül is vállal munkát. Cím özv. Nánásy Józsefné Arad, Str. Braviano 13. 623

PÉNZTÁRKEZELŐNŐ keresetlik Plesz Gyula ruhaárúházában Arad. Ugyanott elsőrendű varróleányok felvételnek. 621

MINDENES, ki főzni tud, kéttagú családhoz felvétetik. Arad, Strada Pirici 5. (Vörösmarty-ucca) II. ajtó 17. 630

MÉRLEGKÉPES könyvelő, magyar-német levelező keresetlik mielőbbi belépésre. Csak gyakorlott, önálló egyének ajánlatát kérjük „Stabil” címen az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 633

ELZETO és tanulóleányok felvételnek. M. Tóth női divatszalon Arad, Bul. Reg. Maria 9. II. 636

Vétel és eladás.

HÁLÓ és szalon berendezések, ebédli perzsa szőnyeg, villany candelaber, hintaszék, antik asztal, frack és smoking öltöny, gobelin és egyéb kézimunkák, dísztárgyak, finom szövet és száda függönyök, butorok, fényképező-gépek, ingaóra, asztal és ágynemű eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. 1000

ELECTROMOTOR 5% lóerős körfűrésszel, hordozható, kocsi szerelvényre olcsón kapható Lock mészárszén Arad 617

NÉGYSZÁZ, vagy ötszáz literes v. üst megvételre kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 10.012

RÖVID keresztúros zongorák, sályeszthető „Singer” varrógép, Görz fényképező-gép eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.005

ELADÓ egy háló, ebédli konyhaberendezéssel. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 628

JOMINOSÉGI perzsa szőnyeg sötét 4x6 és piúsa szőnyeg 2x3, olcsón eladó. Arad, Piața Mihai Viteazul 6-9. (Ferenetér) Antiqua. Értekezni 10-11-ig. 635

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és sziniaszönyveket egész műtárgygyűjteményt a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Ellz-palota.) 11895

ANTIK BUTOROK, modern és régi festmények, perzsa szőnyegeket, műtárgyak, antik üveg és porcellán tárgyak állandó vétele és eladása. Vidéki meghívásra kiutazunk. Ajánlatok a tárgyak és árak megjelölésével Szépművészeti Szalon Arad Ortutay-palota címre küldendő. 13573

REUMA szesz, kitűnően bevált szer köszvény, csusz, idegzsába, stb. ellen. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 54

HA olcsón és elegánsan akar berendezkedni, vegyen antik butort Salon Artistique-ben. Arad, Bulev. Regina Maria (Andrástér) 20. 110

NUTRIA SZÖRMÉT VENNÉK. Lehet használt férfi városi bunda jó állapotban levő nutria bélése is. Cimeket kérem leadni (akár telefonon 151. szám) az Aradi Közlöny kiadóhivatalában „Nutria” jellegre. 20.007

ORSOSPRES eladó Marik bádogosnál Arad, Bul. Regele Ferdinand 37. 629

KÉZMUNKÁHOZ legszebb előrajzolatok Erneszt kézimunka üzletében Aradon, szobák mögött készíthetők. 107

Ingatlan.

ARAD, STR. COSBUC (Wesselényi-ucca) 61. számú magánház 3 szoba fűtőszobával eladó. Bővebbet ugyanott a déli órákban. 307

HÉTIÁRATU műhengermalom visszavonulás miatt részletfizetésre 500.000 lejel átvehető. Megbizott „Argus”-iroda Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-ucca) I. 156

Oktatás.

KETTŐS könyvitel ber. számtan magyar-német gyorsírásban, francia, angol nyelvben oktatást ad Engel Arad, Str. Brancovici 2. 15.008

Különbö.

RÖVID ZONGORÁT, vagy pianót magas összegért bérletre keresek. Ajánlatokat Aradi Közlöny kiadóhivatala továbbítja. 615

KÉT-HÁROMSZÁZEZER lejel tőkével érdeklőséget vállalnék biztos alapokon nyugvó és jól jövedelmező ipari, vagy kereskedelmi vállalatnál, hol személyesen is tevékenykedném. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 619

Malomvállalat

keres elsőrendű

raktárnokokat és raktárnokgyakornokokat.

Ajánlatokat „Nagymalom” jellegre Kelet hírlapirodába Arad küldendő. 10010

Használjunk kizárólag

„PLANTOL”

legjobb növény ételzsirt, mert tiszta, egészséges és szapor.

KOSERUL előállítva, szigorúan az ortodox izraelita rituálék szerint.

Kapható az élelmiszerüzletekben. 6625

Dávid József, Arad, Str. E. Giorogariu 15. Vécsey-u. 7

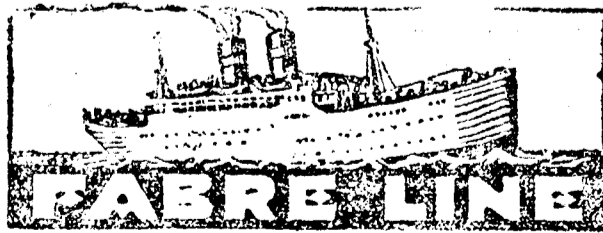
Értesitem a t. vevőközönséget, hogy tűzifa áraim a következők:

I. oszt. száraz bükk ölenként L. 960.—

II. oszt. száraz cser ölenként L. 1100.—

A dorong elsőrendű fűrészelt és aprított fa, valamint felfűrészelés géppel szintén mérsékelt árak mellett. Vonalzavar folytán a 69. sz. telefonom jelenleg rossz, ezért rendeléseket központi irodám (Strada Bucur 8.) a 10. számú telefonon vesz fel.

AUFRIEHT MIKSA faterkedés, ARAD. Telep Vásár-tér 1. 614

Francia-Hajózási Társaság. — Direkt vonalak állandóan működnek. CONSTANTIA direkt NEWYORK. CONSTANTIA—CANADA. CONSTANTIA—JAFFA—MARSEILLE. CONSTANTIA—DEL-AMERIKA

Felvilágosításokért és jegyek iránt lehet érdeklődni: 77

„GARNIA” Pasagiul Comocdia, BUKAREST és „Reclama”, Cluj.

Ha szép akar lenni használjon KULKA-féle Lillom tejkrémet, szappant, pudert Kalka Emil, város igyogyszer-3 szinben, tár Timisoara. 106

Romanovsky Ernő

ablakredőnykereskedés és szerelés

198

Timisoara, IV., Fröbl-ucca 12. sz.

GARA u p i

cipészete

Str. Corvin (Hunyadi és Szt. Pál) u. sarok.

Zsák, zsineg, ponyva. 308 Havas Dezső Timisoara

RAKTÁR KIADÓ.

697

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalban.

ASTRA,

Sectia Motoare, ARAD elsőrangú asztalosokat keres repülőgéposztálya részére. 10012

ASTRA Prima Fabrica Romana de Vagoane si Motoare S. A. Arad.

A Hamburg-Amerika-Linie

közös szolgálatában az United-American-Linien Inc.-al.

Vezérképviselősége:

LAZAR H LAZAROVITZ, díjmentes felvilágosítással szolgál:

Északamerikai Egyesült Államok, Dél-Amerika, Cuba, Mexico és Brasi- liába utazóknak az aradi fiók.

Str. Eminescu (Deák F.-ucca) Fehérkereszt épület. 1003